

Klara. Otroci, nehajte! No Magdalena, zdaj si jo pa zopet uganila! Ali ti že nisem rekla, da se z bolniki nimaš ukvarjati. (S police vzame steklenico in jo da bolnici.) Vzemi vsak večer in vsako jutro par kapljic, pa bo kmalu pojenjala vročina. (Nato jo prijazno odslovi.)

3. bolnica. O, kako ste dobri! Bog vam plačaj! (Odide.)

Klara (se vsede na stol). Otroci, danes sem bila priča lepe smrti. O, da bi bile ve videle, kako bogovdano se je preselila stara mati te-le deklice v boljše življenje! Ker naš gospod misijonar še ni prišel z misijonskega potovanja, sem pa jaz opravila molitve za umirajoče in obudila z umirajočo popolni kes. — Thingha pa bo zdaj ostala pri nas. Razveselite jo nekoliko in zapojte ji tisto lepo pesmico, ki jo znate. (Zapojo kako znano pesem. Potem zastor pade.)

Cvetinojmirski :

Tesar Setejšek.

Na spomlad je bilo. Naš holm je bil ves kakor prerojen. Travniki so bili temnozeleni in sočni, črešnje odete v dišeč oblak cvetja. Bela, kristalnočista se je kačila s holma dol v dolino cesta. Ob njej so poganjali zvončki in vijolice in trobentice. Vinograd na bregu je vabil toplo in prijazno, breskve v njem so cvetele in pozdravljale popotnika s svojimi prekrasnimi, rožnonadahnenimi cvetovi, ki so se pozibavali v rahli sapi. Pomlad je sladko sôpla vsepovsod; njene kipeče grudi so poljubljali s svetlimi, razkošnimi tokovi solnčni žarki.

Takrat sem imel sedem let; otrok, ki je pomlad njegova največja radost.

Vedno lepši dnevi so prihajali. Hiša, vrhu holma takó sama, je bila zdaj polna ljudi. Zelena, ljubka polkenca je imela naša hiša, streho slamnato, dimnik nizek in zelo prijazen. Odkod so hodili ravno tedaj ljudje k nam, nisem mogel dognati; menil sem, da jih je bila zvalila bržčas pomlad sama na naš solnčni holmec.

Pa nisem bil dolgo v dvomu. Prišel je čas, in kmalu sem zvedel, zakaj se oglašá pri nas toliko ljudi. Hodil je moj oče po sobi, roké na hrbtu prekrizane, glavo na prséh, in je govoril:

»Setejšek! Setejšek!«

Hodil je tudi zunaj po holmu, ob vinogradu, mimo cvetočih breskev, hodil je prek travnika do hiše in nazaj, postal je tuintam, dvignil glavo kvišku in važno izpregovoril:

»Samó Setejšek!... Samó Setejšek!«

Šel je pa tudi na polje pogledat in se je vrnil vsakokrat radostnih lic. Velikokrat sem ga tudi videl, kako je sedel vrhu vinograda na mehki travi in je ogledoval pod seboj košate trte.

»Brajd je še treba! Brajd!...« sem ga slišal preudarjati. In tistokrat sem si razvozljal uganko, ki me je do takrat tako mučila in mi težila srcé.

Še nekaj dni je minilo. Oče je še vedno hodil po holmu, okrog hiše pa okrog hleva, iskal z očmi in se vračal veselih korakov v sobo. Nekega večera je imel pa veliko opravka z raznimi papirji, ki so ležali pred njim v neredu na mizi. Končno je spravil vso ropotijo v kraj, si prižgal smotko in rekel materi:

»Drugi teden pride Setejšek!... Tam od vinograda pa do hleva bo napravil brajde... Lepó bo

to, kadar bo delo končano. Le glej, da bo ta čas kaj boljšega na mizi; zakaj Setejšek bo teden dni gotovo pri nas; prej ne bo z delom v kraju.«

Komaj sem čakal — seveda jaz! — drugega tedna. In rano zjutraj v ponedeljek je dospel Setejšek, tesar Setejšek, z njim pa mladi pomočnik Maks.

»Bomo takoj začeli z delom?« je vprašal očeta. Bil je mož trščate postave in je šepal nekoliko. Imel je veliko brado in dolge, navzdol viseče brke. Spoznal sem ga takoj, da je to eden izmed tistih, ki so se bili ponujali prejšnji teden očetu za delo.

Mati je prinesla obema kave in rženega kruha.

Zlato jutranje solnce se je mogočno dvignilo. Prvi žarki so blagodejno božali zemljo. Setejšek, Maks in oče so vstali in šli na delo. Kmalu je bil ves holm nastlan s hlodi; oče je izpregel konja in ju odpeljal nazaj v hlev.

Setejšek si je pa slekel telovnik in ga je položil na konec hloda. Že v jutru mu je curkoma lil s čela znoj.

»Hu, kakšna vročina!« — si je obrisal z rdečepikastim robcem znojna lica, šepal okrog hloda in se naglo ustavil.

»Maks! Maks!« je klical svojega pomagača. »Kje je pa moj tesáč?«

»T-t-tjuk- kaj!« je odgovoril jecljaje Maks. Jec-ljal je že od rojstva, to se pravi, od takrat, ko ga je bil udaril sosedov Janez s polenom po hrbtu, ker mu je bil izmaknil iz žepa škatlico užigalic. Ob tistem nesrečnem dnevu je imel Maks tri leta, od tistikrat dalje je pa gledal zelo plašno in je jecljal.

Setejšek je vzel tesáč v roke in ga je zavihtel nekajkrat po zraku. Nato ga je prislonil h kobilu, kjer je ležal en konec hloda. Šel je potem po lonec,

napolnjen z rdečo barvo, in je izvlekel iz njega v klobčič zvito vrvico. To vrvico, mokro od barve, je pritrdil h koncu hloda in jo razvijal počasi do drugega konca; tam jo je napeto prijel Maks. Pa je stopil Setejšek na sredo in je napeto, z barvo namazano vrvico siloma privzdignil pa jo zopet izpustil, da je udarila na hlod. To je parkrat ponovil, končno pa spravil vrvico v kraj in se vrnil s tesačem k hlotu, kjer so ostali sledovi vrvice v obliki dolge, ravne, rdeče črte. Vsak od ene strani sta pričela zdaj tesati, Setejšek na levi, Maks na desni. Setejšek je imel trikrat večji tesač kakor Maks; zamahoval je ž njim neusmiljeno po rdeče-zaznamovani črti, obraz razpaljen in ožgan od solnca.

»Tok! Tok! Tok!...«

Trdo in zamolklo so odmevali tisti udarci izpod Setejškovih rok. Maksov tesač je bil pa bolj nagel in je skakljal kakor piščanec ob strani hloda:

»Tek! Tek! Tek!«

Solnce je pripekalo žarko, in Setejškov obraz je bil ves zalit z znojem. Pa tudi Maks se je potil. V topli solnčni kopeli so se bliskale nabrušene ostrine tesačev. Zabeléle so otesane strani hlodov. Setejškova pisana strajca se je lepo svetila nad modrim predpasnikom; razgaljeni vrat je poljubljalo vroče solnce.

Prišel je še oče in tudi on je pričel tesati. Tla so bila kmalu nastlana s trskami. Otroci smo jih spravljali v kuhinjo. Skozi do poldneva so peli in ječali tesači.

»Tok! Tok! Tok! — Tek! Tek! Tek!«

Zazvonilo je poldan. Tesači so utihnili. Setejšek si je obrisal potni obraz, Maks je pa vzdihnil:

»Ž-ž-žej-j-j-n sem!«

Tesarja sta posedla na trato. Oče je stopil v klet, mati je pa prinesla južino. —

Teden dni je še donél takó na našem holmu Seteješkov tesač, dokler ni bilo naposled vse pripravljeno za brajdo.

J. E. Bogomil:

Velik bi bil rad.

Ali ni to čudno? Mi odrastli bi bili radi mladi, otroci bi bili pa radi stari kakor nas eden.

Uni dan sem sem stal pred šolo. Pa je pot prinesla mimo Krajanovega očeta. Spregovorila sva par besedi. »Oh, gospod,« je dejal mož, »ko bi mogel jaz še enkrat hoditi v tole hišo! Takrat sem bil srečen, pa nisem vedel, da sem.«

In prav tistega dne sem šel mimo Košnikove hiše. Štirje otroci so se igrali pred hišo. »Kje pa je peti, kje je Jožek?« sem vprašal. »Morda se uči?«

»Bolan je.«

»Kaj pa mu je?«

»Glava ga boli. Kadil je.«

»Kadil je! Zakaj pa? Kdo mu je dal?«

Pa mi začne pripovedovati Milka: »Igrali smo se. Jožek je bil za ata, jaz sem bila pa za mamo, Tonček in Anica sta bila pa hlapec in dekla. Jožek je že večkrat videl, kako naš Janez pa sosedov Nace kadita. To mu je bilo všeč. Skrivaj je včeraj vzel Janezu konec cigare, danes jo je pa prižgal, ko je bil za ata, in ker smo bili sami doma. Pa ga je